

บทที่ 3

ระเบียบวิธีศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน
เพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน กรณีศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีวิธีศึกษาดังนี้ คือ

สถานที่ดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้างชำระหนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียน
เพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จำนวน 10 อำเภอ ของจังหวัดชัยภูมิ

ประชากร และวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร
และผู้ยากจน จังหวัดชัยภูมิที่มีหนี้ค้างชำระ ซึ่งมีลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนทั้งหมด จำนวน 276 ราย
แต่มีลูกหนี้ค้างชำระ จำนวน 156 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2551)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane
(Yamane,1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

การสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ยอมให้มีค่าผิดพลาดของการสุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 5

โดยที่	n	หมายถึง	จำนวนตัวอย่าง
	N	หมายถึง	จำนวนประชากร
	e	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม ตัวอย่างในที่นี้ คือ 0.05
แทนค่า	N	=	156
	e	=	0.05

$$n = \frac{156}{1 + 156(0.05)^2}$$

$$\text{ดังนั้นขนาดของตัวอย่าง} = 112.23$$

ขั้นตอนที่ 2 หาจำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอ เนื่องจากแต่ละอำเภอมียุทธศาสตร์ประชากรไม่เท่ากัน ดังนั้นผู้วิจัยจะสุ่มตัวแทนจากแต่ละอำเภอ ซึ่งมีการคำนวณตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรแต่ละอำเภอโดยใช้สูตร (สุวรรณา ชูโชติ, 2544)

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

โดยที่ n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 N_i = จำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ
 n_i = จำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอ

ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ตามตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนลูกหนี้ และจำนวนตัวอย่างลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียน จังหวัดชัยภูมิ
จำนวน 10 อำเภอ

อำเภอ	จำนวนลูกหนี้ที่ค้างชำระเงินกู้ ในแต่ละอำเภอ (ราย)	จำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอ (ราย)
เมืองชัยภูมิ	39	28
บ้านแท่น	14	11
ภูเขียว	50	36
บ้านเนินฉะรงค์	9	7
แก้งคร้อ	4	3
คอนสวรรค์	15	11
บ้านเขว้า	10	7
เกษตรสมบูรณ์	11	8
หนองบัวแดง	2	1
หนองบัวระเหว	2	1
รวม	156	113

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2551) และจากการคำนวณ

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอแล้ว ทำการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีบังเอิญ (accidental sampling) จนครบ 113 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีข้อคำถามแบบปลายปิด (close ended) และปลายเปิด (open ended) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมเกษตรกร และผู้ยากจน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมเกษตรกรและผู้ยากจน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยทางสังคมของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมเกษตรกรและผู้ยากจน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมเกษตรกรและผู้ยากจน ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ได้นำไปทดสอบความตรงในเนื้อหา (content validity) เพื่อหาความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบสอบถามที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะนำแบบทดสอบไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษารั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุง และดำเนินการต่อไป

ประเภทข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามี 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) คือ ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ลูกหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมด 113 ราย ในจังหวัดชัยภูมิ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) คือที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธ.ก.ส. (สำนักงานใหญ่) และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่คณะเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานกองทุนหมุนเวียน สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงพื้นที่เก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์จากลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้กองทุนฯ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 ราย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการศึกษาทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ

1. ร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ในการจัดลำดับชั้นลักษณะส่วนบุคคล สภาพสังคม และเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน
2. ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และกระจายของลักษณะส่วนบุคคล สภาพสังคม และเศรษฐกิจของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ในระดับเรียงอันดับขึ้นไป ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้ภาคเกษตร รายได้จากการปลูกพืช รายได้จากการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ รายได้นอกภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร ค่าใช้จ่ายในการปลูกพืช ค่าใช้จ่ายในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร และภาระหนี้สินอื่นๆ กับการค้างชำระหนี้ ส่วนปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย จำนวนผู้พึ่งพาในครัวเรือน และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ กับการค้างชำระหนี้
4. ค่าไคสแควร์ (chi - square) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ในระดับนามบัญญัติ ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ลักษณะการถือครองที่ดิน

ขนาดการถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อทำการเกษตร และลักษณะการทำกิจกรรมการเกษตร กับการดำรงฐานะนี้ (ศิริชัย พงษ์ชัย, 2540)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

$$E_{ij} = \frac{(r_i)(c_j)}{N}$$

- เมื่อ O_{ij} = ความถี่ที่ได้จากการสังเกต (ข้อมูลจริง) ในแถวที่ i และสดมภ์ที่ j
 E_{ij} = ความถี่ที่คาดหวัง (ข้อมูลสมมติ) ในแถวที่ i และสดมภ์ที่ j
 r_i = ความถี่ (ข้อมูลจริง) รวมในแถวที่ i
 c_j = ความถี่ (ข้อมูลจริง) รวมในสดมภ์ที่ j
 N = จำนวนข้อมูลจริงทั้งหมด